

Help! De rechter is een vrouw!

Steeds meer rechters zijn vrouwen // Sommige mannen voelen zich benadeeld // Ze denken dat ze zaken verliezen omdat de rechter een vrouw is // Is dat terecht?

woensdag 28 mei 2014

Hij wil niet „twijfelen aan de integriteit” van individuele rechters, maar Peter Bost vindt het wel curieus. Drie keer is er een uitspraak gedaan in de zaak die hij aanspande om een omgangsregeling te krijgen met zijn dochter – hij procedeerde tot aan de Hoge Raad. En al die keren werd de uitspraak gedaan door vrouwen. Ook de griffiers en de ‘bijzondere curator’ – die in dit soort zaken het belang van het kind vertegenwoordigt – waren vrouwen.

„Mijn rechtsgevoel is niet bevredigd”, zegt Bost. Hij werd niet in het gelijk gesteld en heeft zijn dochter nu zes jaar niet meer gezien. „Een rechter spreekt zich namens de maatschappij uit over een zaak. Mijn gevoel is dat de Nederlandse vrouwen zich over mijn zaak hebben gebogen.”

Vorige week lekte uit dat de rechtbank in Den Haag overweegt bij sollicitaties een voorkeursbeleid voor mannen in te voeren. De Nederlandse rechtspraak wordt steeds vrouwelijker. Van het ondersteunende personeel in de rechtspraak is het aandeel vrouwen nu al driekwart. Van de rechters is 56 procent vrouw, onder rechters jonger dan 40 jaar driekwart.

Is die feminisering erg?

Een woordvoerder van de Raad voor de Rechtspraak wijst erop dat er „geen aanleiding” is aan te nemen dat vrouwen anders vonnissen dan mannen. Er is nog niet veel onderzoek naar gedaan, maar tot nu toe zijn er geen significante verschillen gevonden. De raad ziet daarom „vooralsnog geen probleem” en neemt geen maatregelen.

Vrouwen vonnissen niet anders, zegt ook een woordvoerder van de Haagse rechtbank. Maar het gaat haar om de beeldvorming, nu haar rechtbank 68 procent vrouwelijke rechters heeft. „We zouden een afspiegeling moeten zijn van de maatschappij. Als een verdachte man in een verkrachtingszaak drie vrouwelijke rechters treft, kan hij denken: ik ben al veroordeeld. Dat is niet zo, maar dat gevoel kan er wel zijn.”

Zo kan dat ook bij familiezaken, zoals die van Peter Bost, gevoelig liggen. De advocaat van Bost – een vrouw – vertelde hem ook dat het maar een gevoel was en dat de vrouwelijke rechters niet nadelig zouden zijn voor zijn zaak.

Een vrouwenquota een idee?

Maar Bost liet het er niet bij zitten. Nadat de hoogste rechter zich over zijn zaak had uitgesproken en hij geen juridische mogelijkheden meer had, probeerde hij op allerlei manieren klachten in te dienen over zijn vrouwelijke rechters. Tevergeefs.

Bost kan niet begrijpen dat er in de juridische wereld wordt gezegd dat het geslacht van de rechter er niet toe doet. „In de top van het bedrijfsleven praten we toch ook over vrouwenquota?” zegt Bost. „Dan erkennen we dat man en vrouw anders zijn, omdat vrouwen misschien meer empathisch zijn. In de rechtspraak moet je ervan uitgaan dat ze helemaal gelijk zijn.”

Volgens familierechtadvocaat Rob van Coolwijk, ook voorzitter van de Vereniging van Familierecht Advocaten Scheidingsmediators (vFAS), is het gevoel van Bost niet terecht. Veel mensen vinden het lastig om alle juridische details te begrijpen, waardoor ze ook hun kansen niet kunnen inschatten. „Maar het geslacht van de rechter, dat snappen ze wél.” Ze denken dan dat ze verliezen omdat de rechter een vrouw is. „Maar ik denk dat het geslacht niets uitmaakt.”

Sterker nog: als een rechter zich bij een scheidingszaak moet uitspreken over een eventueel te betalen alimentatie, kan een man soms baat hebben bij een vrouwelijke rechter, zegt Van Coolwijk.

„Als een vrouw opvoert dat ze niet kan werken omdat ze een gezin moet verzorgen, kan een vrouwelijke rechter juist kritischer zijn. Ze is zelf ook een werkende moeder.”